

Una tragèdia evitable

Castells inflables que van sortir volant han ferit 50 nens

Malgrat els precedents de l'última dècada, ningú ha regulat les atraccions

Una directiva de la UE que les administracions poden exigir obliga a tenir monitor

GUILLERMO SÁNCHEZ BARCELONA

El castell inflable que va matar una nena de 6 anys i va ferir greument 6 menors a Caldes de Malavella (Selva) estava mal ancorat a terra i és molt probable que sortís volant a causa d'un cop d'aire. Que una atracció dissenyada per a l'entreteniment infantil pogués convertir-se en una trampa mortal a causa del vent va agafar per sorpresa el propietari del restaurant Mas Oller, l'Ajuntament de Caldes, la Conselleria d'Interior i el Govern espanyol. Però no era un fet sense precedents.

Apart del de Caldes, en els últims anys s'han produït, almenys, sis accidents similars a Espanya que, en total, han ferit de gravetat gairebé 40 nens. En tots, a diferència del que va acabar passant a Caldes, els menors van sobreviure.

Per ordre cronològic, els episodis d'inflables que van sortir volant es van donar a Jaén (2008), amb 4 víctimes; Mallorca (2009), amb 3 víctimes; a Múrcia (2014), amb 2 víctimes; a Alacant (2014), amb 23 víctimes –la majoria menors– quan cinc castells es van elevar sense control simultàniament; a Leganés (2014), amb 4 víctimes; i a Saragossa (2016), amb 3 víctimes. Una setmana després de l'accident del Mas Oller, el 14 de maig passat, va bolcar a Madrid un inflable mal ancorat i va ferir lleument diversos menors. Comptant els episodis de Caldes i Madrid, els ferits en aquesta atracció ja són gairebé 50.

EL VENT I ELS ANCORATGES // En els sis accidents espanyols ocorreguts prèviament al de Caldes de Malavella es va apuntar a una ratxa de vent, sumada a un ancoratge deficient dels inflables, com la causa que va desplaçar violentament les atraccions i va llançar els menors que hi jugaven a sobre. Fins al tràgic desenllaç del Mas Oller, no obstant, les dues morts de menors espanyols van passar al rebre cops dins d'una estructura ben fixada –una nena de 3 anys es va desnuccar a Canàries (2003) i un nen de 4 anys va morir al xocar

contra un altre menor a Sevilla (2016).

Malgrat tots aquests accidents, cap govern (ni espanyol ni català) va moure fitxa per regular els inflables, que últimament han proliferat en restaurants –com el de Caldes– que aposten per aquest element per atraure els clients.

Un dia després de la mort de la nena de 6 anys a Caldes, el conseller d'Interior, Jordi Jané, i l'alcalde d'aquest municipi, Salvador Balliu, van subratllar que l'amo del restaurant no tenia llicència perquè no havia comunicat a l'ajuntament la instal·lació del castell inflable. Al no fer-ho, no s'hi va poder enviar un

Abans del succés del Mas Oller, dos menors havien mort en aquesta mena d'estructures, que estaven ben fixades

Els empresaris del sector diuen que des de l'episodi de Caldes s'exigeix el compliment rigorós de la normativa

tècnic municipal per revisar l'estat de la instal·lació abans que entrés en funcionament, tal com assenyala la llei d'espectacles públics i activitats recreatives de la Generalitat (al punt 39).

El fet que en aquesta llei hi esgiguessin inclosos els restaurants amb inflables, recintes privats d'ús públic, va agafar desprevingut tothom. Fonts dels empresaris del sector mantenen que fins llavors s'havia aplicat «únicament per als firaires», que concentren el muntatge d'instal·lacions en unes dates concretes.

La majoria dels restauradors amb inflables i ajuntaments catalans no saben que els afectava aquesta llei catalana. El de Caldes, per exemple,

si no va decidir inspeccionar unilateralment el castell del Mas Oller no va ser perquè desconeixia l'existència de l'atracció –com es va dir el dia 8 de maig passat–, sinó perquè el que desconeixia en realitat era l'obligatorietat d'adequar-se a la llei d'espectacles.

La normativa que regula els castells d'aire a Espanya és d'origen europeu i ha sigut absorbida per l'Associació Espanyola de Normalització i Certificació sota el títol d'*Equips de joc inflables*. És la UNE-EN 14960, publicada al BOE el 2014. El problema és que són instruccions d'ús per als fabricants reunides en un document que costa 68 euros i que els amos dels castells no estan obligats a complir si no ho exigeix una Administració, des de la municipal fins a l'estatal.

SUPERVISIÓ D'UN MONITOR // Aquesta normativa diu, per exemple, que «un inflable no s'ha d'utilitzar sense la supervisió d'un monitor (punt 4.4), que el responsable del castell s'ha d'assegurar que «tots els ancoratges estiguin assegurats» (punt 7.1), que l'atracció ha de superar una «inspecció anual» per part «d'un organisme» extern (punt 7.2) i que està prohibit muntar inflables si bufa un vent superior als 36 quilòmetres per hora.

El castell de Caldes només estava agafat per 2 dels 10 ancoratges, no l'estava vigilant cap monitor i no havia passat cap revisió. Amb la inspecció inicial de l'inflable que van trobar a faltar la conselleria i l'ajuntament difícilment haurien canviat aquestes tres coses.

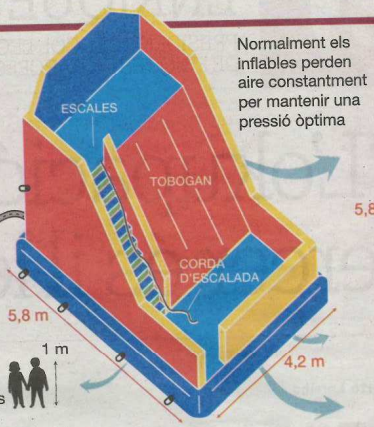
Empresaris dedicats a la venda i al lloguer d'inflables expliquen que des de l'episodi ocorregut a Caldes de Malavella els ajuntaments han començat a exigir el compliment rigorós de la UNE-EN 14960. Barcelona i Madrid ja ho feien. Assseguren també que els castells són segurs sempre que es destini «un monitor» a supervisar contínuament l'atracció. Per això demanen a les autoritats que uneixin criteris perquè sigui obligatòria la figura del supervisor. =

L'INFORME SOBRE L'ACCIDENT

Motor turbina o bomba d'aire

Tub de l'aire per inflar l'inflable

Alçada mitjana d'un nen de 4 anys

Normalment els inflables perden aire constantment per mantenir una pressió òptima

La seqüència dels fets

L'ACCIDENT DE CALDES

Un cop de vent fatal

L'informe dels Mossos descarta que fallés la cremallera i apunta a l'efecte vela

G.S. BARCELONA

El castell inflable que va sortir disparat al restaurant Mas Oller de Caldes de Malavella (Selva), succés en què va morir una nena de 6 anys i sis menors més van resultar greument ferits quan jugaven a la instal·lació, va ser propulsat per una ratxa de vent. Aquesta és l'explicació més probable de l'accident mortal, segons fonts dels Mossos i dels Bombers de la Generalitat consultades per aquest diari, després que la investigació policial hagi descartat la resta d'hipòtesis que van estar en un primer moment sobre la taula. Tot apunta que la paret de l'inflable –de 5 metres d'altura– va propiciar un efecte vela que va impulsar amb violència el castell.

El treball de la policia científica de Girona ha permès eliminar

com a causes del sinistre una suposada explosió del motor o que l'accident fos degut a una cremallera de la instal·lació que va aparèixer oberta. Segons recull l'informe al qual ha tingut accés aquest diari, es van efectuar proves en un espai tancat inflant l'estructura i provocant de sobte una fuga d'aire. Es va comprovar que l'atracció procedia a desinflar-se sense problemes, sense sobresalts.

Mal ancorat

El castell comptava amb deu punts d'ancoratge per agafar la instal·lació a la superfície, que en el cas del Mas Oller era un terreny de gespa. No obstant, només dos d'aquests agafadors es van utilitzar el dia dels fets. Per aquest motiu, l'atracció, amb els 7 menors que hi havien pujat, va sortir disparada cap amunt quan es

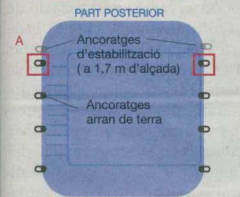

ELS ANCORATGES

L'inflable disposava de 10 ancoratges. Vuit a nivell de terra i dos d'elevats per donar estabilitat. Segons la normativa havien d'estar tots subjectats, però el dia de l'accident només ho estava per dos punts

□ ÚNICS ANCORATGES SUBJECTES (I QUE ES VAN TRENCAR)

A ANCORATGE POSTERIOR DRET

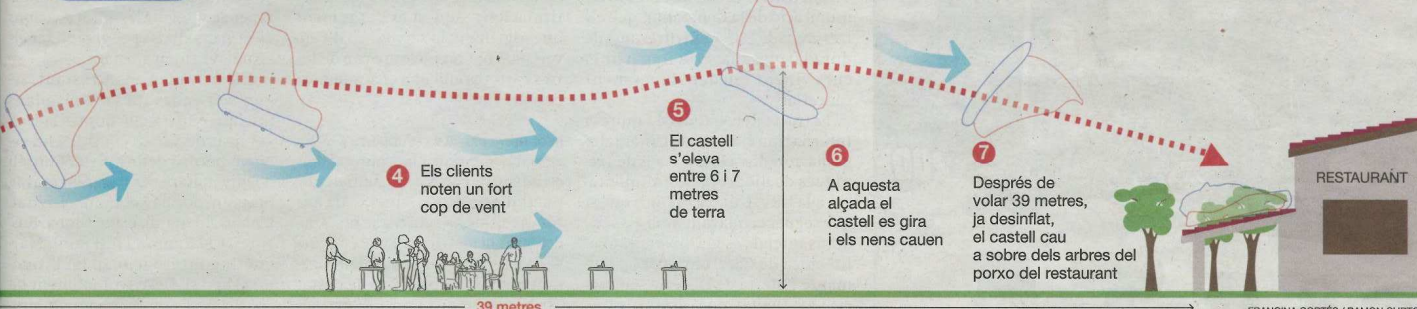
B ANCORATGE POSTERIOR ESQUERRE

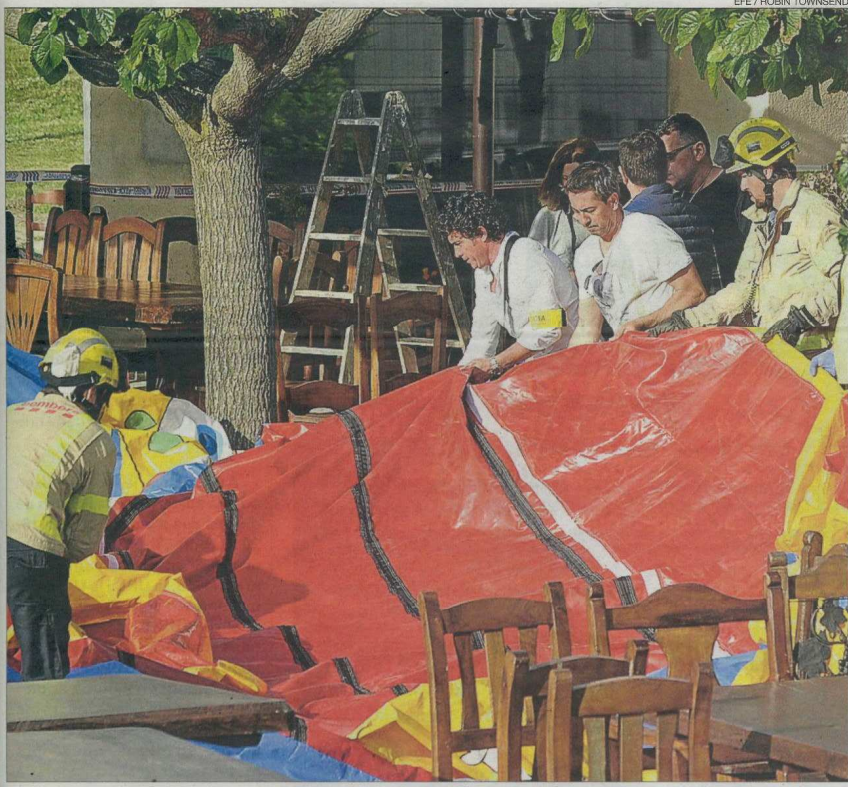
L'inflable va anar a parar a sobre dels arbres del porxo del restaurant (a 39 metres)

Lloc on va caure el motor turbina (a 37 metres)

Ubicació del castell on jugaven els nens

FRANCINA CORTÉS / RAMON CURTO

▶ Diversos operaris i bombers retirem el castell inflable després del seu tràgic vol.

van trencar els dos únics ancoratges que la subjectaven.

Els Mossos han recollit la declaració de testimonis que recorden haver observat com la instal·lació primer es va tombar cap endavant i, a continuació, va sortir volant verticalment. L'explicació més lògica és que en aquell instant l'efecte vela pressionés des de la part inferior de l'estructura. L'informe policial recull que els ancoratges es van deixar anar per la part del teixit del castell. Les cordes estaven senceres i els claus van seguir enfonats a la gespa.

L'inflable només estava subjecte al terra per dos dels deu ancoratges de la instal·lació

El diumenge 7 de maig, el Dia de la Mare, diversos comensals van relatar que el vent que bufava al Mas Oller era feble. No obstant, mesuraments pròxims que es van realitzar a aquella hora van registrar màxims de 6,9 m/s -uns 25 km/h-, una velocitat que per als empresaris dels inflables ja resulta «perillosa». Membres dels equips d'emergència que van actuar aquell dia van percebre a la zona sinistrada algunes brises aïllades. Aquest restaurant, a més a més, està ubicat en una zona eleva-

da de Caldes. Segons fonts policials, és molt probable que es produís una ratxa de vent sobtada que va desencadenar l'accident.

Imputats per homicidi

El firaire que va vendre per 3.000 euros el castell al Mas Oller ha declarat als Mossos que va insistir al comprador que no havia de desplegar la instal·lació quan bufés vent i que l'havia de subjectar utilitzant tots els agafadors. El restaurador, en canvi, ha assegurat que el firaire li va dir que utilitzant «només 2 ancoratges» era suficient, que utilitzés la resta només si hi havia vent i que només desmuntés l'inflable si l'aire bufava amb força.

Un treballador del local ha confirmat que habitualment només subjectaven la instal·lació per dos dels deu ancoratges i que cap treballador supervisava el castell inflable quan estava en funcionament.

Carles Monguilod, advocat dels propietaris del Mas Oller, ja imputats per un delicte d'homicidi imprudent al jutjat de Santa Coloma de Farners, ha remarcat que totes les conclusions sobre les causes encara són provisionals i ha subratllat que el jutge ha demanat ajuda a la policia científica del Cos Nacional de Policia per seguir investigant. ■

EFE / ROBIN TOWNSEND